

**«ВИКОРИСТАННЯ
ЕЛЕМЕНТІВ STREAM – ОСВІТИ
ДЛЯ ФОРМУВАННЯ
МИСТЕЦЬКО – ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»**

science | technology | reading | engineering | arts | math

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

Досвід схвалено педагогічною радою Житомирського дошкільного навчального закладу №73 (протокол №3 від 28.02.2023р.)

Укладач:

Грицанюк Світлана Василівна, вихователь Житомирського дошкільного навчального закладу №73

Рецензент:

Романовська Оксана Олексіївна, вихователь – методист Житомирського дошкільного навчального закладу №73

У посібнику автором розкрито актуальність використання елементів STREAM – освіти для формування мистецько – творчої компетентності дітей старшого дошкільного віку та розроблено орієнтовну систему інтегрованих занять з використанням елементів STREAM – освіти за освітнім напрямком "Дитина у світі мистецтва» для дітей 6 р.ж.

Посібник містить добірки картин, аудіофайли та рекомендовані нетрадиційні техніки виконання дитячих робіт.

Посібник призначений для педагогічних працівників закладів дошкільної освіти та батьків

Зміст роботи:

I. Введення (вступ)

1. Актуальність теми «Використання елементів STREAM- освіти для формування мистецько – творчої компетентності дітей старшого дошкільного віку»

II. Основна частина

1. Створення розвивального середовища - важлива умова формування мистецько – творчої компетентності дітей старшого дошкільного віку
2. Використання методів та принципів навчання для розвитку мистецько – творчої компетентності дошкільнят
3. Нетрадиційні техніки малювання – ефективний засіб розвитку творчості та інтеграції видів діяльності
4. Орієнтовна система використання елементів STREAM- освіти за освітнім напрямком «Дитина у світі мистецтва»
5. У співпраці – результат. Робота з батьками як важливий елемент формування мистецько – творчої компетентності

III. Висновок

Список використаних джерел

Додатки:

<i>Додаток №1</i>	Малювання – як засіб вираження емоцій
<i>Додаток №2</i>	Актуальність впровадження елементів STREAM – освіти для формування мистецько – творчої компетентності дошкільників
<i>Додаток №3</i>	STREAM – освіта для дітей дошкільного віку
<i>Додаток №4</i>	Вимоги програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»
<i>Додаток №5</i>	Розвиток творчих здібностей дошкільників. Мета і завдання педагога
<i>Додаток №6</i>	Переваги використання STREAM-освіти на заняттях
<i>Додаток №7</i>	Інтегрований підхід в освітньому напрямку «Дитина у світі мистецтва»
<i>Додаток №8</i>	Особливий зв'язок елементів STREAM-освіти з мисленням дошкільника
<i>Додаток №9</i>	Осередок творчості «Чарівний пензлик»
<i>Додаток №10</i>	Використання основних методів та прийомів
<i>Додаток №11</i>	Сприйняття дошкільниками предметів через спостереження
<i>Додаток №12</i>	Нетрадиційні техніки малювання
<i>Додаток №13</i>	Орієнтовна система інтегрованих занять з використанням елементів STREAM-освіти за освітнім напрямком «Дитина у світі мистецтва» для дітей 6 р.ж.
<i>Додаток №14</i>	У співпраці – результат. Завдання та принципи взаємодії з батьками
<i>Додаток №15</i>	Рекомендації батькам. Золоті правила
<i>Додаток №16</i>	Моніторинг знань дошкільників використання та застосування елементів STREAM – освіти
<i>Додаток №17</i>	Результативність використання елементів STREAM – освіти для формування мистецько – творчої компетентності дошкільників
<i>Додаток №18</i>	Результати роботи, щодо використання елементів STREAM – освіти

Вступ

Починаючи з раннього віку діти намагаються відобразити свої враження про навколишній світ «карлючками». З часом дошкільник починає малювати все, що бачить навколо себе, все, що викликає цікавість. Існує багато прийомів за допомогою яких можна створювати неповторні роботи не маючи художніх навичок. Адже, малювання це - найдоступніший засіб вираження емоцій, почуттів на папері. *(Додаток №1)*

Мозок за своєю природою любить отримувати задоволення. А задоволенням для мозку є активний та збуджений стан, який дозволяє отримувати все, що пропонує навколишнє середовище, всіма аналізаторами. Дітям необхідно не лише сприймати інформацію довкілля, але й переробити її і обов'язково – відреагувати на сприйняття.

Якщо дошкільник перебуває весь час у зоні комфорту, то активність – не виявляється. Тому, для стимулювання пізнавальної активності є необхідність створення труднощів.

В сучасному світі неабияке значення займає техніка і технології. Техніка – полегшує наше життя. Сьогоднішня освіта повинна спрямовувати подачу знань не окремими знаннями з різних галузей, а на їх інтеграцію. Адже лише за цієї умови у дошкільників формується цілісна картина світу та здатність використовувати свої знання та вміння у різних життєвих ситуаціях. Обов'язково потрібно розвивати творчі здібності дітей до точних та гуманітарних наук в тісному взаємозв'язку. Реалізовувати дані завдання допомагає новий напрям освіти - STREAM.

Дана тема «Використання елементів STREAM – освіти для формування мистецько – творчої компетентності дітей старшого дошкільного віку» є **актуальною, тому** що вона дозволяє вирішити ряд завдань:

- ✓ розвиває творчу уяву, пам'ять, мислення;
- ✓ діти проявляють креативність;
- ✓ покращується психічний та емоційний стан дітей;
- ✓ допомагає налагодити ефективну комунікативну взаємодію з дітьми під час спільної творчої діяльності;
- ✓ дошкільники вчаться самостійності (вибір виду роботи, матеріалів);
- ✓ формується впевненість у власних силах;
- ✓ розвивається неординарність *(Додаток №2)*

Разом з цим діти навчаються порівнювати предмети, явища та виділяти в них загальне та відмінне, поєднувати предмети за схожими ознаками.

Саме художньо – продуктивна діяльність дає змогу дошкільникам завдяки доступним засобам висловлювати свій емоційний стан, їхнє ставлення до навколишнього, вміння самостійно створювати прекрасне.

Сучасні діти потребують ґрунтовної та всебічної підготовки, знань з різних галузей.

Під STREAM-освітою дітей дошкільного віку потрібно розуміти спеціально організований процес цілеспрямованого формування особистості, розвиток духовної сутності в поєднанні з оволодінням наукових знань та вмінь з метою формування культури інженерного мислення. *(Додаток №3)*

За результатами дослідження Наталії Гавриш, Катерини Крутій та інших науковців доведено, що завдяки інтегрованому підходу розвиток пізнавальних здібностей відбуваються ефективніше. Тому для дошкільників органічним є інтегрований підхід до змісту освіти.

«Витоки здібностей і обдарування дітей – на кінчиках їхніх пальців. Від пальців, образно кажучи, йдуть найтонші нитки – струмочки, які живлять джерело творчої думки. Іншими словами, чим більше майстерності в дитячій руці, тим розумніша дитина» - стверджував В.О. Сухомлинський. Ось чому, так

важливі в дошкільному віці заняття художньо – продуктивною діяльністю. Необхідно навчити дітей бачити прекрасне, розуміти й цінити твори мистецтва, красу і багатство рідної природи.

У програмі розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» для старшого дошкільного віку (6 рік життя) в освітній лінії «Дитина у світі мистецтва» зазначається, що потрібно:

- розвивати здатність дітей емоційно сприймати твори мистецтва, належно оцінювати їх, емоційно відгукуватися під час їх розгляду;
- розвивати художні здібності, емоційне сприйняття художньо – продуктивною діяльністю;
- для досягнення кращого ефекту в передачі характерних образів ознайомлювати з різними техніками: малювання воском (крона дерева), засипання кухарською сіллю (сніг, роса), малювання сухим пензлем по вологому тлі тощо. [2; 187] *(Додаток №4)*

Розвиток творчих здібностей усіх дітей — одна з найважливіших проблем сучасної педагогіки, і тому назріла проблема у пошуках нових шляхів розвитку мистецько – творчої компетенції дошкільників.

Щоб розширювати можливості малят у відтворенні вражень від навколишнього світу, недостатньо традиційного набору образотворчих засобів і матеріалів.

Незвичні матеріали, техніки малювання захоплюють та привертають увагу дітей насамперед своєю новизною. Це спонукає їх до творчого процесу.

Розвиток творчих здібностей дітей завдяки використанню елементів STREAM-освіти є процесом природним та високоефективним. Залучаючи дітей до художньо-продуктивної діяльності, реалізуються не тільки завдання художньо-естетичного розвитку, а й більш глобальні – розвивається інтелектуально-творчий потенціал дітей. *(Додаток №5)*

Використовуючи інтегрований підхід для розвитку мистецько – творчої компетенції можна створити атмосферу розкритості, відкритості, розвиток самостійності дітей, створити емоційно – позитивне відношення до діяльності. Результат зображувальної діяльності не може бути поганим чи хорошим, робота кожної дитини індивідуальна, неповторна.

Мета педагога полягає в спонуканні дітей вдосконалювати свої малюнки шляхом експериментування, самостійного пошуку, застосовування різних матеріалів у процесі роботи. А також показати як впливають використання нетрадиційної техніки малювання на заняттях з художньо-естетичного розвитку та самостійній художній діяльності на розвиток творчих здібностей дошкільників.

Вихователь має допомогти дошкільникам в прояві творчих нахилів, викликати в них замилювання красою та вміння передати його на папір. Використовуючи не лише засоби малювання, різні техніки виконання, а й проявляти свою фантазію, використовуючи при цьому традиційні та нетрадиційні засоби малювання.

Звичайно ж, це робота не одного дня, а поступова наполеглива праця. Вона приносить радість, бо це творчий процес.

Неординарність, індивідуальність є проявом того особливого, що якраз і відображає талановитість та обдарованість дітей. Дана робота спрямована на розвиток у дошкільнят творчих здібностей, в результаті, чого дитина створює нове, оригінальне, проявляє уяву, реалізує свій задум, самостійно знаходить засоби для його втілення.

Заняття з художньо – продуктивної діяльності стають цікавішими, захоплюючими та більш продуктивними, якщо використовувати елементи STREAM-освіти.

Переваги використання елементів STREAM-освіти:

- ✓ дитина бачить зв'язок між науками;
- ✓ навчання стає системним;
- ✓ розвиток критичного мислення;
- ✓ вміння вирішувати проблеми;
- ✓ надає впевненості у власних силах;
- ✓ креативні та інноваційні підходи до проєктної та дизайн-діяльності;
- ✓ підготовка дитини до технологічних інновацій у житті. [5]

Принципи STREAM – освіти дітей дошкільного віку:

- орієнтація на пізнавальні інтереси дитини (експерименти, дослідни);
- свобода вибору діяльності;
- освоєння знань в єдності зі способами їхнього отримання;
- опора на розвиток умінь самостійного пошуку інформації (розвиток потреб);
- поєднання продуктивних та репродуктивних методів навчання (дослідницькі методи поєднані з репродуктивними методами);
- уявлення про динамічні знання (зміст постійно розвивається);
- уявлення про дослідження як стиль життя (основний шлях формування особливого стилю життя);
- використання авторських та освітніх програм (творча взаємодія педагога та дитини); *(Додаток №6)*

STREAM – освіта дітей дошкільного віку є принципом міжпредметної інтеграції. [3;112]

Головне, що малювання поєднане з різними науками відіграє важливу роль у психічному розвитку дитини. Адже цінним є не кінцевий продукт – малюнок, а розвиток творчих здібностей особистості: формування впевненості в собі, у своїх здібностях, творчій роботі, цілеспрямованій діяльності. *(Додаток №7)*

Основна частина

Важливою умовою формування мистецько – творчої компетентності дітей старшого дошкільного віку є створення розвивального середовища

Важливу роль у розвитку дитини відіграє організація предметно- розвивального середовища, яке враховується, щоб зміст носив розвиваючий характер, і був спрямований на розвиток творчих здібностей кожної дитини у відповідності з його індивідуальними можливостями, доступним і відповідав віковим особливостям дітей. [4]

Поставили перед собою низку завдань:

- ✓ розвивати наочно-образне мислення;
- ✓ розвиток інтересу до технічних дисциплін;
- ✓ навчити їх користуватися художніми матеріалами та інструментами;
- ✓ збагатити дошкільнят відповідними знаннями та вміннями застосовувати різні традиційні та нетрадиційні техніки малювання;
- ✓ навчити самостійно підбирати те, що їм потрібно для реалізації власних задумів;
- ✓ створювати нові предмети і при цьому не шкодити навколишньому середовищу;
- ✓ підготовка дітей до технологічних інновацій життя

Досвід художньо-естетичного розвитку, через який проходить людина у дитинстві, позначається на формуванні її особистості.

Особливо важливий зв'язок з мисленням дитини. При цьому в роботу включаються різні аналізатори, а саме: зорові, рухові, м'язової - сенсорні. *(Додаток №8)* Для того, щоб розвивати творчу уяву у дітей, необхідна особлива організація художньо - продуктивної діяльності.

Варто організувати в груповій кімнаті осередок творчості «Чарівний пензлик» в якому дошкільнята розвивають свої творчі здібності. Наповнили його різноманітними художніми матеріалами для творчості та креативної діяльності. У вільному доступі – фарби, олівці, овочеві штампи, поролонові штампи, пензлики, папір для малювання та багато інших матеріалів та інструментів. *(Додаток №9)*

Використання методів та принципів навчання для розвитку мистецько – творчої компетентності дошкільнят

Головною ознакою інтегрованого підходу, закладеною в програмі «STREAM – освіта, або стежинки у Всесвіт» є особистісна спрямованість, бо найвищою метою в інтеграції є особистість.

Одним з основних принципів розвитку творчих здібностей дошкільнят є принцип від простого до складного. Оскільки цей принцип полягає в поступовому розвитку творчих здібностей дітей. [7]

У роботі використовуються: спостереження, читання та слухання художніх творів, екскурсії, спостереження за природою, слухання музичних творів, перегляд театральних вистав, розглядання картин, бесіди, розповідь, демонстрацію, адже завдяки їм діти вчаться бачити красу, відчувати її, вчаться реагувати на красиве емоціями та почуттями. Діти живуть у світі емоцій, тому не лише оволодівають знаннями і вміннями, але і отримують здатність фантазувати, активно мислити, намагаються доводити свою думку. *(Додаток №10)*

Відомо, що самопізнання і пізнання навколишнього світу реалізуються через безпосередні почуття. Тому під час проведення зустрічі дошкільнят з творами живопису, казками, цікавими явищами та об'єктами довкілля, які допомагають помічати красу, радіти й дивуватися їй, виявляються їхні почуття. Хвилювання, збудження, радість, страх, втіха чи незадоволення характеризують ставлення дітей до того, що її оточує. Слухаючи й вивчаючи художні твори, спостерігаючи природні явища, діти переймаються первинними естетичними емоціями, які впливають на зміст та динаміку її сприймання, уваги, уяви, мислення та пам'яті. [10]

Розглядаючи й милуючись творами живопису, графіки, декоративно-вжиткового мистецтва, дошкільнята мають змогу не лише побачити його зовнішні характерні ознаки, а й «зануритись» у нього, почути шелест листя, відчути на щоках теплий вітерець, гру сонячних зайчиків на долонях, вдихнути пахощі осіннього лісу, морського бризу або квітучої яблуні. Дитина прагне передати свої почуття словами, інтонацією голосу, а бажання відтворити їх у зримих образах спонукає взятися за пензлик чи олівець.

В цілому сприймати предмети чи явища дітям допомагають попередні спостереження за природою, слухання музичних та художніх творів. *(Додаток №11)*

Малювання фарбами дітям дається набагато легше, ніж олівцями чи фломастерами. Тож, на етапі ознайомлення з нетрадиційними техніками малювання варто спрямувати увагу дошкільнят на створення образу живописними матеріалами. Тут знадобляться гуашеві та акварельні фарби, з якими можна попрацювати у техніці ниткографії, монотипії, акватипії, воскографії, «по вологому» папері тощо.

У роботі використовуються нетрадиційні техніки малювання

Для кращого розвитку творчості та фантазії дітей використовуємо синтез мистецтв та інтеграції видів діяльності у процесі освітньої діяльності дошкільників поєднуємо музику, художньо – продуктивну діяльність (малювання, аплікацію, ліплення) та літературу.

Нетрадиційні техніки досить прості, діти легко їх застосовують і отримують задоволення від результатів. Вони малюють пальчиком, долонькою, опалим листя, пір'ячком, мильними бульбашками, господарським милом. Таке малювання відкриває широкі можливості для розвитку уяви, фантазії, для експериментів. (Додаток №12)

Створюючи свій шедевр діти повинні отримувати тільки позитивні емоції. І не потрібно вкладати у ще невмілу і слабку руку дитини олівець або пензлик і мучити його. Перші невдачі викличуть розчарування, і навіть роздратування. Потрібно піклуватися про те, щоб діяльність дитини була успішною — це буде підкріплювати його віру у власні сили.

Заохочуємо до творчої гри, цікавимось нею, задаємо дитині питання, що показують, як нам цікава її діяльність. І обов'язкова похвала, не тільки результату творчої діяльності дошкільника, але і креативної ідеї і методів, які він застосовує в процесі.

Варто продумати організацію індивідуальних та колективних видів дитячої діяльності, створити ігрові ситуації, підібрати розвиваючі художні вправи, доступні техніки малювання, користуючись якими діти гарантовано досягають успіху, отримують задоволення і зміцнюють відносини з однолітками, підвищують свою самооцінку.

Для найбільшої результативності розвитку мистецько – творчої застосовуються інтегровані заняття, створюється стійка мотивація, прагнення висловити своє ставлення, настрій в образі. Тому, заняття цікавого характеру, особливо з використанням нетрадиційних технік, є вирішальним чинником художнього розвитку дітей. [8]

Залучення дітей до виконання малюнків різними техніками є засобом розвитку творчих здібностей дошкільників: розвиває художнє світобачення, естетичні почуття, наповнює емоційну сферу дитини радіщами, піднімає настрій, формує художній смак.

Саме з цією метою розроблено **орієнтовну систему занять з використанням елементів STREAM – освіти за освітнім напрямком «Дитина у світі мистецтва» відповідно до тематичного планування для дошкільників (бр.життя).** (Додаток №13)

Дана система складається з добірки картин відповідно пір року, аудіофайлів, що допомагають розкрити зміст картини, рекомендовані техніки виконання дитячих робіт а також мети, яку варто вирішити.

Завдяки систематичній роботі розвиваються творчі здібності у старших дошкільників. Оскільки інтегрований підхід використовується на занятті і дозволяє дитині експериментувати під час творчого процесу, не обмежуючи її у виборі засобів для малювання.

Ця система роботи по використанню елементів STREAM - освіти на заняттях з художньо – продуктивної діяльності сприяє вихованню творчої особистості, викликає інтерес до розвитку мистецько – творчої компетенції, розвиває асоціативно - образне мислення, творчі здібності, уявлення про красу, можливості її збереження та створення власними руками, ознайомлює з художніми засобами та різними техніками малювання. [9]

Щоб у дітей не створювалося шаблону (малювати тільки на альбомному аркуші), використовуємо листи паперу різної форми: у формі кола (тарілочка, блюдце, серветочки), квадрата (хустинку, коробочка). Поступово дошкільнята починають розуміти, що для малюнка можна вибрати будь-який листок: це визначається тим, що належить зображати.

Поступово діти навчилися самостійно застосовувати різні техніки та комбінувати їх. Вихователь, має забезпечувати особистісний розвиток дітей, щоб далі його фіксувати. Важливість пробудити у кожній дитині її творчі здібності, індивідуальність, неповторність, віру в те, що вона прийшла у цей світ творити добро і красу, приносити людям щастя.

Для занять підготовлюються красиві і різні матеріали, надаємо дітям можливість вибору засобів зображення. Нестандартний початок роботи, застосування ігрових прийомів — все це допомагає не допустити в дитячу художньо-продуктивну діяльність одноманітність і нудьгу, забезпечує жвавість і безпосередність дитячого сприйняття і діяльності. Дуже важливо, що кожного разу створюються нові ситуації так, щоб діти, з одного боку, могли застосувати засвоєні раніше знання, навички, вміння, а з іншого - шукали нові рішення, творчі підходи. Саме це викликає у дитини позитивні емоції, радісне здивування, бажання творчо працювати.

Важливою умовою у використанні елементів STREAM – освіти для формування мистецько – творчої компетентності є співпраця з батьками.

Робота з батьками

Тому, на початку навчального року, провівши анкетування, виявили позитивне ставлення батьків до використання елементів STREAM – освіти на заняттях з освітнього напрямку «Дитина у світі мистецтва».

Кожна дитина по-своєму талановита, і в її розвитку роль батьків є визначальною. Очевидно, що дитину обов'язково треба заохочувати та хвалити, тому що вона має відчувати радість пізнання, але робити це треба без передчасного “навішування” на неї яких-небудь ярликів. Дитину потрібно “підштовхнути” до розвитку творчих здібностей. У цьому, звісно ж, допоможе особисто зорієнтований підхід у навчанні та вихованні. Значну роль у процесі розвитку мистецько – творчої компетентності дошкільнят відіграють батьки. Дуже важливо, що батьки стимулюють та активно впливають на хід розвитку і виховання творчих задатків у дітей.

Завдання взаємодії з батьками:

- розвивати творчі здібності та інтереси дошкільнят;
- забезпечити дитині в сім'ї та ДНЗ оптимальні умови для повноцінного розвитку творчих здібностей;
- підвищувати рівень обізнаності у використанні нетрадиційних технік малювання.

Роботу будуюмо відповідно до принципів. (Додаток №14)

Батьки зацікавлені в тому, щоб їхні малюки розвивали свої творчі здібності. Батьки сприяють творчому потенціалу своїх маленьких «художників». Після художньо-продуктивної діяльності в дошкільному навчальному закладі вони підтримують дитяче бажання «почаклувати» на аркушах паперу разом з батьками вдома.

Варто надавати батькам різні рекомендації для налагодження співпраці з дітьми. (Додаток №15)

Висновок

Отже, використання елементів STREAM - освіти на заняттях з художньо-продуктивної діяльності відіграє велике значення для всебічного розвитку творчої особистості. У процесі створення зображення в дитини формуються спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак, творчі здібності. Під час виконання малюнка діти мають можливість доступними засобами виразити свій емоційний стан, своє ставлення до навколишнього світу, вчаться самостійно створювати прекрасне, помічати його в повсякденному житті та у творах мистецтва.

Поєднання різних технік малювання та засобів зображення, сам процес створення зображення є: підготовкою руки до письма, пізнання навколишнього середовища, формування основ математики, розвиток психічних процесів, є лікувальною терапією психіки дитини, розвитком мовлення. Під час виконання робіт з художньо-естетичного розвитку з використанням елементів STREAM - освіти в дошкільників відбувається стимулювання мовленнєвого розвитку шляхом тренування пальців рук є одночасно й підготовкою руки до письма. Відомо, що розвиток зон мозку, які відповідають за мовлення, відбуваються під впливом імпульсів, що йдуть від пальців.

Провівши моніторинг знань дошкільників про використання та застосування елементів STREAM - освіти на початку навчального року та через півріччя виявили якісні зміни у їхній обізнаності. *(Додаток №16)*

Результатом роботи дошкільників є:

- ❖ Діти навчилися розміщувати малюнок на площині, отримали первинні навички пошукової діяльності.
- ❖ Відбулися позитивні зміни в розвитку творчих здібностей.
- ❖ Навчилися самостійно підбирати нетрадиційні техніки малювання для виконання певних робіт.
- ❖ Діти стали самостійні, впевнені, активні.
- ❖ Через колір розуміють виразні засоби зображення: яскравий, радісний, сумний.
- ❖ Помічають красу навколишнього світу.
- ❖ Використовують для зображення різноманітні засоби й матеріали.
- ❖ Отримали досвід творчої самореалізації, малюки досліджують, фантазують, відчують себе маленькими творцями. *(Додаток №17)*

Одними із важливих результатів роботи, щодо використання елементів STREAM – освіти є:

1. Створення осередку творчості «Чарівний пензлик».
2. Наповнення осередку творчості традиційними та нетрадиційними засобами малювання.
3. Розроблення рекомендації та порад для батьків.
4. Підбір анкетування для батьків дошкільників.
5. Створення орієнтовної системи занять відповідно тематичного планування для дітей старшого дошкільного віку.
6. Створення добірки картин та аудіо файлів для творчого розвитку дошкільників. *(Додаток №18)*

Отже, як показує досвід, використання елементів STREAM – освіти за освітнім напрямком «Дитина у світі мистецтва», сприяє формуванню мистецько – творчої компетентності дітей, дозволяє опанувати нові техніки малювання для реалізації своїх шедеврів. За допомогою посібника легко організувати творчу атмосферу, яка сприяє розвитку творчого потенціалу, мовлення, збагачення словникового запасу дошкільників.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) – О.М. Байєр, О.К. Безсонова, Х.:Ранок, 2021.
2. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»/ О.І. Білан;– Тернопіль: Мандрівець, 2022р
3. STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт: альтернативна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку /К.Крутій- Ліпс, 2020 р.
4. Стеценко І.Б. Від STREAM-навчання дошкільників до STEM-освіти.
<https://www.youtube.com/watch?v=ElJLaXMkA2M>
5. STREAM-освіта як напрям інтегрованого навчання та виховання дітей дошкільного віку
<https://www.youtube.com/watch?v=kvxtBBYVIN0&t=713s>
6. Елементи STEM-освіти у закладі дошкільної освіти
<https://www.youtube.com/watch?v=oxFnCa9BvDI>
7. Горошко Н.А. Зображувальна діяльність у дошкільних навчальних закладах: малювання, аплікація. – Х.:Ранок, 2007.-224с.
8. К. Крутій, І. Грицишина STREAM-освіта дошкільників // Дошкільне виховання, 2016 №1;
9. Стеценко І. STREAM-освіта: техніка + мистецтво // Дошкільне виховання, 2016 № 12;
- 10.К. Крутій. Едьютейнмент: навчання як розвага // Дошкільне виховання,2017, № 1

ДОДАТКИ ДО ТЕМИ:

**«ВИКОРИСТАННЯ
ЕЛЕМЕНТІВ STREAM – ОСВІТИ
ДЛЯ ФОРМУВАННЯ
МИСТЕЦЬКО – ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ»**

science | technology | reading | engineering | arts | math

МАЛЮВАННЯ, ЯК ЗАСІБ ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ

Додаток №1

Радість, яку відчуваєш під час малювання

Можливість відчувати себе впевненим у власних силах

Створення власного шедевру

Засіб вираження своїх емоцій та почуттів на папері

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STREAM – ОСВІТИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКО – ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ

Додаток №2

**розвиває творчу уяву,
пам'ять, мислення**

**покращується психічний
та емоційний стан дітей**

**допомагає налагодити
ефективну комунікативну
взаємодію з дітьми під час
спільної творчої діяльності**

**діти проявляють
креативність**

**розвиває
неординарність**

**формується впевненість у
власних силах**

**дошкільники вчаться самостійності
(вибір виду роботи, матеріалів)**

STREAM – ОСВІТА ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Додаток №3

Спеціально організований
процес цілеспрямованого
формування особистості

Розвиток духовної
сутності

Оволодіння
науковими знаннями

Формування
інженерного мислення

Вимоги програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» освітній напрям «Дитина у світі мистецтва» (6-й р.ж.)

- ✓ розвивати здатність дітей емоційно сприймати твори мистецтва, належно оцінювати їх, емоційно відгукуватися під час їх розгляду
- ✓ удосконалювати навички малювання з натури, пам'яті, уяви, а також засвоювати прийоми та техніки: лінії – прямі, хвилясті, діагональні, обвідні; мазок, крапка, круг
- ✓ вчити самостійно добирати відповідний матеріал для передачі образу в малюнках
- ✓ розвивати художні здібності, емоційне сприйняття художньо – продуктивною діяльністю
- ✓ стимулювати бажання експериментувати з різними художніми матеріалами, ознайомити з техніками роздільної крапки і мазка, забризкування, аерографії (дмухавка), витирання канцелярською гумкою
- ✓ розвивати фантазію, вміння побачити і “прочитати” абстрактне зображення у техніках симетричного відбитку, монотипії, ниткографії
- ✓ розвивати асоціативне мислення, вміння виразно передавати у малюнку явища довкілля, відтворювати їх характерні ознаки
- ✓ вчити самостійно тонувати папір, добирати кольорову гаму, властиву певній порі року
- ✓ для досягнення кращого ефекту в передачі характерних образів ознайомлювати з різними техніками: малювання воском (крона дерева), засипання кухарською сіллю (сніг, роса), малювання сухим пензлем по вологому тлі тощо

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ МЕТА, ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГА

Додаток №5

МЕТА

- Розвивати творчі здібності завдяки використанню елементів STREAM – освіти ;
- Розвивати інтелектуально – творчий потенціал дошкільників.
- Розширювати можливості малят у відтворенні вражень від навколишнього світу;
- Захоплювати та привертати увагу дітей новизною;

ЗАВДАННЯ

Спонукати :

- до експериментування в художньо-продуктивній діяльності;
- самотійного пошуку;
- використання різних технік малювання.

Показати вплив:

- використання різних технік малювання;
- самотійного виконання дитячих робіт.

Допомогти:

- ❖ проявити творчі здібності;
- ❖ викликати зацікавлення красою;
- ❖ вміння відтворити на папері побачену красу.

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ STREAM-ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ:

Додаток №6

Налагодження комунікації під час спільної діяльності;

діти бачать зв'язок між науками;

розвиває пам'ять, мислення та творчу уяву;

впевненість у власних силах;

вміння вирішувати проблеми;

підготовка дошкільника до технологічних інновацій у житті.

Підготовка руки
до письма

Цілеспрямована
діяльність

Розвиток
фантазії

Впевненість у
своїх
здібностях

Важливий не
малюнок, а
розвиток дитини

Розвиток творчих
здібностей

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД В ОСВІТНЬОМУ НАПРЯМКУ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Додаток №7

Виховує бажання створити власний художній образ

Заохочує дітей до вирішення проблеми

Викликає задоволення від власного виробу

Розвиває навички планування

Формує моральні якості

Розвиває емоційну чутливість

Не нав'язуються штампи

Розвиває творчу спрямованість

Поєднання різних матеріалів для виконання малюнка

Викликає самоповагу

ОСОБЛИВИЙ ЗВ'ЯЗОК ЕЛЕМЕНТІВ STREAM – ОСВІТИ З МИСЛЕННЯМ ДОШКІЛЬНИКА

Додаток №8

Природні матеріали:

- картопля;
- морква та інші овочі;
- сіль;
- пісок;
- пір'я;
- листочки;
- плоди дерев,
- гілочки.

Ужиткові матеріали:

- свічки,
- поролон,
- нитки,
- тканина,
- олівці,
- мило
- пінопласт,
- зубні щітки,
- пензлики для клею,
- фольга.

ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ МЕТОДІВ ТА ПРИЙОМІВ

Додаток №10

розгляд творів мистецтв, розгляд елементів зображення, кольорові гами, показ прийомів зображення.

бесіди, пояснення прийомів зображення, використання художнього слова, слухання музичних творів, аналіз робіт.

сюрпризні моменти, створення ігрових ситуацій, сюжетні заняття, дидактичні ігри.

оволодіння практичними навичками, уміння створювати зображення поєднуючи традиційні та нетрадиційні способи та матеріали.

Наочні

Словесні

Ігрові

Практичні

СПРИЙНЯТТЯ ДОШКІЛЬНИКАМИ ПРЕДМЕТІВ ЧЕРЕЗ СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Додаток №11

Дошкільники досліджують об'єкти природи через спостереження, порівняння та розглядання предметів.

Спостереження найкраще проводити за день до малювання, щоб дитячі враження не загубилися серед денних турбот.

НЕТРАДИЦІЙНІ ТЕХНІКИ МАЛЮВАННЯ

Додаток №12

Орієнтовна система інтегрованих занять з використанням елементів STREAM – освіти за освітнім напрямом «Дитина у світі мистецтва» для дітей 6 р. ж.

Додаток №13

Загальна мета: формувати вміння самостійно підбирати кольорову гамму, нетрадиційні техніки малювання для створення власних шедеврів; звертати увагу дошкільників на красу предметів, що зобразив художник та оцінювальне сприйняття змісту картини; вдосконалювати розвиток дрібної моторики рук.

Місяць	Мета	Матеріали до заняття		Продуктивна діяльність, зразок	Техніка виконання
Вересень	-розвивати знання про лелеку, як символ України; -закріпити використання нетрадиційних технік малювання “тичкування” та малювання “квачиком”	Картина Олег Шупляк «Над рідною землею» 1. 2. https://shupliak.art/uk/gallery/2015-2016/above-the-native-land	Музика «Dance of the Cloud – Origen» 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=ym8uiFIYHGA 3. https://www.youtube.com/watch?v=cZS2yT0RqnU	«Лелека – символ України» 	Тичкування, малювання квачиком
Жовтень	-розвивати знання про природне явище - дощ; -закріпити використання нетрадиційних технік малювання “пуантилізм” та малювання “квачиком”.	Картина Дональд Золан «Приятелі під дощем» 1. 2. https://iamachild.files.wordpress.com/2012/11/rainy-day-pals.jpg	Музика «Звуки дощу» 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=EjHiFVpZNco	«Парасолька для Катрусі» 	Пуантилізм, малювання пальчиком

Місяць	Мета	Матеріали до заняття		Продуктивна діяльність	Техніка виконання
Листопад	-розвивати знання дошкільників про сезонні зміни в житті дерев; -закріпити використання нетрадиційних технік малювання “кляксографія” з трубочкою та малювання “мятим папером.”	Картина Дональд Золан «Хлопчик і листочок» 1. 2. https://www.pinterest.com/pin/334955291015079214/	Музика П.Чайковський п'єса «Жовтень. Пори року» 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=XNTROIrcFIU	«Осіннє дерево» 	Малювання зім'ятим папером, кляксографія з трубочкою
Грудень	-розвивати знання дітей про зимові розваги; -закріпити вміння використання нетрадиційних технік малювання “по вологому”	Картина Роберт Дункан «Наш дід» 1. 2. https://ru.pinterest.com/pin/458170962088433596/	Музика Ф. Шопен – Ноктюрн «Перший сніг» 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=UMSoivh3cm8	«Зимові розваги» 	Малювання по вологому

Місяць	Мета	Матеріали до заняття		Продуктивна діяльність	Техніка виконання
Січень	-розвивати знання дітей про українські традиції святкування Різдва; -закріпити використання нетрадиційних технік малювання “тичкування” та “штампування” овочами.	Картина Гульнара Галімова «Колядки» 1. 2. https://1news.com.ua/wp-content/uploads/2022/01/ukra_nsk_koljadki.jpg	Музика Українська народна пісня «Нова радість стала» 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=7_4oUymgTmk	«Колядники поспішають до хати» 	Штампи овочів, тичкування
Лютий	-розвивати знання дошкільників про сніг, властивості снігу; -закріпити використання нетрадиційних технік малювання “по вологому”, “штампування”.	Картина Венді Едельсон «Сніговик» 1. 2. https://i0.wp.com/img-fotki.yandex.ru/get/4136/121447594.292/0_b378d5851ce70_XXL.jpg	Музика Георгій Свиридов вальс «Віхола» 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=Kecqmkz2sYY	«Сніговик та його друзі» 	Малювання по вологому папері, Штампування

Місяць	Мета	Матеріали до заняття		Продуктивна діяльність	Техніка виконання
Березень	-розвивати знання дошкільників про перші весняні квіти; -закріпити використання нетрадиційних технік малювання “зубною щіткою”.	Картина Оксана Лупич «Підсніжники» 1. 2. https://files.ub.ua/ist/?action=3&w=520&f=/gallery/photos/13/826415_456dPodsnejniki.JPG	Музика П. Чайковський «Підсніжники» (Пори року) 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=fcqL82t9cgo	«Підсніжники» 	Малювання зубною щіткою
Квітень	-розвивати вміння дітей про водний транспорт; -закріпити використання нетрадиційних технік малювання “по вологому”.	Картина Вікторія Кирдій «Кораблики» 1. 2. https://i.pinimg.com/564x/e9/72/c5/e972c5622872a196816d386bb98c21a6.jpg	Музика «Звук струмка» 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=5ICRsLjMeso&t=15s	«Кораблик плыве до моря» 	Малювання по вологому папері

Місяць	Мета	Матеріали до заняття		Продуктивна діяльність	Техніка виконання
Травень	-розвивати знання дошкільників про весняні квіти; -закріпити використання нетрадиційних технік малювання “тичкування” та малювання “квачиком”.	Картина Вікторія Кирдій «Травнева радість» 1. 2. https://i.pinimg.com/564x/fc/0d/43/fc0d4326c2bdcbba4deb6643ed1b7c1b.jpg	Музика В.Лисенко «Весна – весняночка» 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=FrFRygCGM4U	«Весняний пейзаж» 	Малювання квачиком. Тичкування.

У СПІВПРАЦІ – РЕЗУЛЬТАТ. ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ВЗАЄМОДІЇ З БАТЬКАМИ

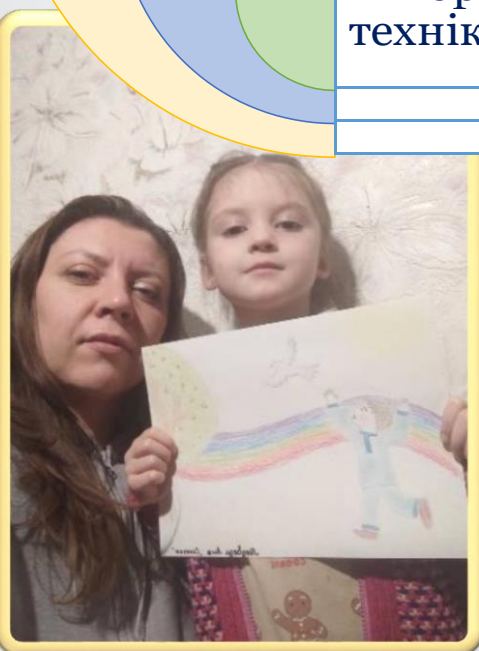
Додаток №14

Завдання взаємодії:

Розвивати творчі здібності та інтереси дошкільнят

Забезпечити дитині в сім'ї та ЗДО оптимальні умови для повноцінного розвитку творчих здібностей

Підвищувати рівень обізнаності у використанні нетрадиційних технік малювання

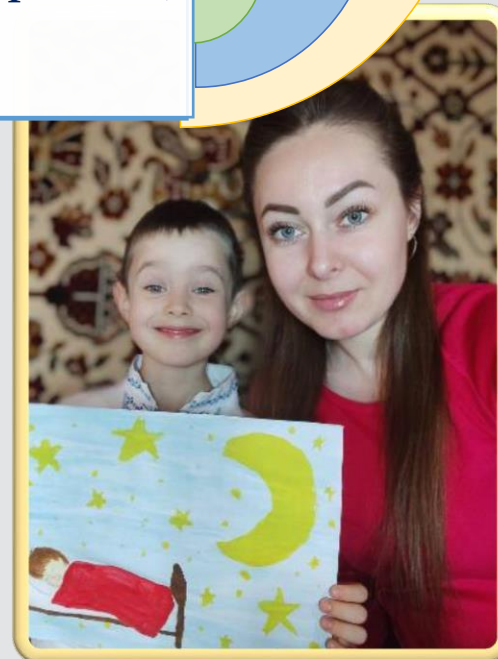

Принципи взаємодії:

Спільні погляди, засоби та методи.

Взаємоповага, поступливість.

Диференційований підхід до роботи з врахуванням специфіки родини, доброзичливості.

Золоті правила

1. Не порівнюйте дитину.

2. Хваліть і підбадьорюйте дитину.

3. Пристосовуйтеся до потреб та інтересів дитини.

4. Не примушуйте дитину. Буде настрій – буде цікавість!

5. Уникайте негативізму. Деякі діти повільно опановують нові знання.

6. Ваш супутник – допитливість дитини, а міра – ставлення дитини до дорослого.

«5 основних правил для батьків»

Менше сваріть –
більше хваліть!

Менше карати –
більше любити!

Менше вимог – більше
послідовності!

Менше погроз –
більше радості!

Менше скарг – більше
життєлюбства!

МОНІТОРИНГ ЗНАНЬ ДОШКІЛЬНИКІВ ВИКОРИСТАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STREAM-ОСВІТИ

Додаток №16

Використання елементів STREAM – освіти
на заняттях з художньо – продуктивної діяльності дозволяє:

Всебічно розвивати
творчу особистість

Формувати естетичне
сприйняття

Виразити свій
емоційний стан

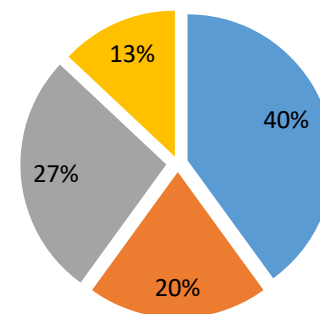
Формувати
художній смак

Самостійно
створювати прекрасне

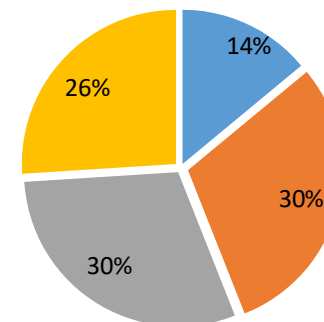
Моніторинг знань

Вересень

■ Низький рівень
■ Середній рівень
■ Достатній рівень
■ Високий рівень

Січень

■ Низький рівень
■ Середній рівень
■ Достатній рівень
■ Високий рівень

- ✓ Діти навчилися розміщувати малюнок на площині, отримали первинні навички пошукової діяльності.
- ✓ Відбулися позитивні зміни в розвитку творчих здібностей.
- ✓ Навчилися самостійно підбирати нетрадиційні техніки малювання для виконання певних робіт.
- ✓ Діти стали самостійні, впевнені, активні.
- ✓ Через колір розуміють виразні засоби зображення : яскравий, радісний, сумний.
- ✓ Помічають красу навколишнього світу.
- ✓ Використовують для зображення різноманітні засоби й матеріали.
- ✓ Отримали досвід творчої самореалізації, малюки досліджують, фантазують, відчувають себе маленькими творцями.

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ, ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STREAM - ОСВІТИ:

Додаток №18

Створено осередок творчості

Підібрано матеріали для дитячої творчості

Поролонові штампи

Розроблено поради батькам

Поролон для тонування паперу

Зубні щітки

Орієнтовна система інтегрованих занять з використанням елементів STREAM - освіти за освітнім напрямком «Дитина у світі мистецтва» для дітей 6 р. ж.

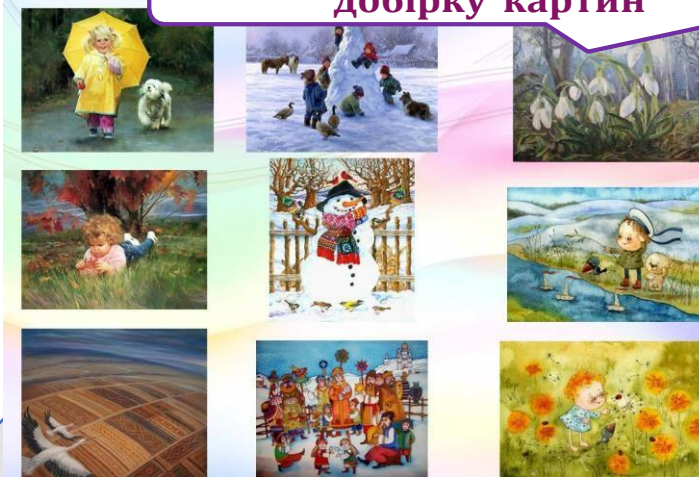
Додаток №13

Місяць	Матеріали до заняття		Продуктивна діяльність	Техніка виконання
Вересень	Картина Олег Шуплик «Над рідиною землею» 1. 2. https://shapliak.art.uk/gallery/2015-2016/above-the-native-land	Музика «Dance of the Cloud – Origen» 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=yM8uFIVHGA3 3. https://www.youtube.com/watch?v=cZ2yT0RqnlU	«Лебедь – символ України» 	Тисцювання, малювання клячком.
	Жовтень	Картина Дональд Золан «Привіт під дощем» 1. 2. 	Музика «Звуки дощу» 1. 2. https://www.youtube.com/watch?v=EjHfVpZNce	«Парасолька для Катрусі»

Розроблена орієнтовна система

Розроблена орієнтовна система інтегрованих занять

Систематизовано орієнтовну добірку картин

Дональд Золан
«Приятелі під дощем»

Орієнтовна добірка картин:

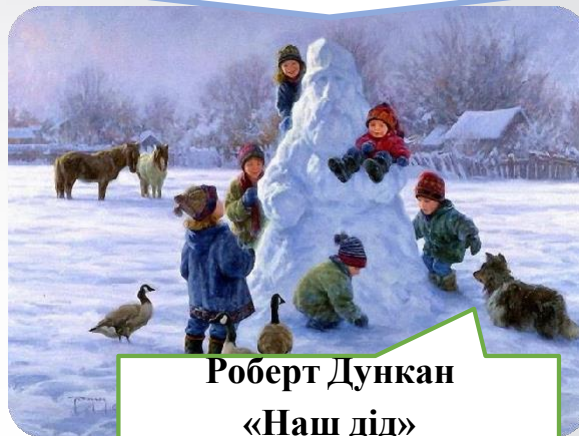
Оксана Лупич
«Підсніжники»

Дональд Золан
«Хлопчик і листочок»

Роберт Дункан
«Наш дід»

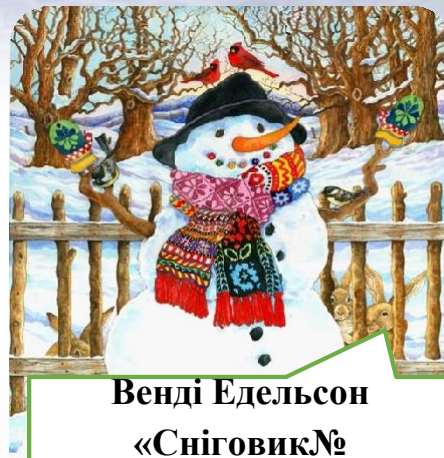
Вікторія Кирдій
«Кораблики»

Олег Шупляк
«Над рідною землею»

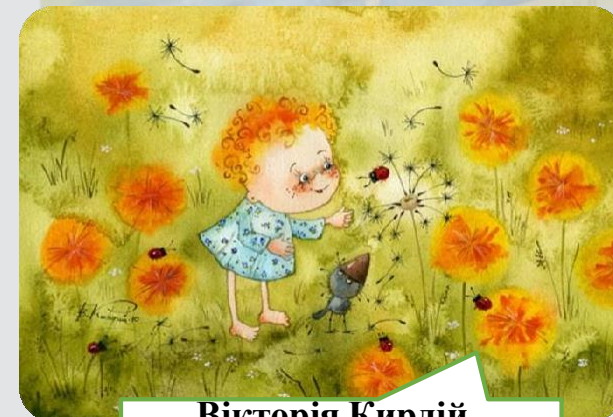
Венді Едельсон
«Сніговик №2»

Гульнара Галімова
«Колядки»

Вікторія Кирдій
«Травнева радість»

Житомирський дошкільний навчальний заклад №73

Україна

10012 м. Житомир

Вул. Бориса Тена 82-а,

Тел.: (0412) 41-07-31

Е-mail: doshkilnuk73@ukr.net

Вебсайт: <http://73.sadok.zt.ua/>

